

liko manj pa se brigajo za to, da bi jih podpirali, za kar vendar vse kapitalistične države skrbijo po svoji moči. V zvezi s to naredbo je ukinjenih tudi okrog 200 delavskih trgovin (kooperativov). Znaprej bodo namreč delavce preskrbovale z vsemi potrebščinami tovarniške uprave same. V drugi naredbi so po zmanjšane uradniške plače raznih kategorij kar za 50%. Tako poroča list »Russkij golos«. Iz tega je razvidno, da v Rusiji vlada huda kriza in da sovjetom zelo primanjkuje — denarja.

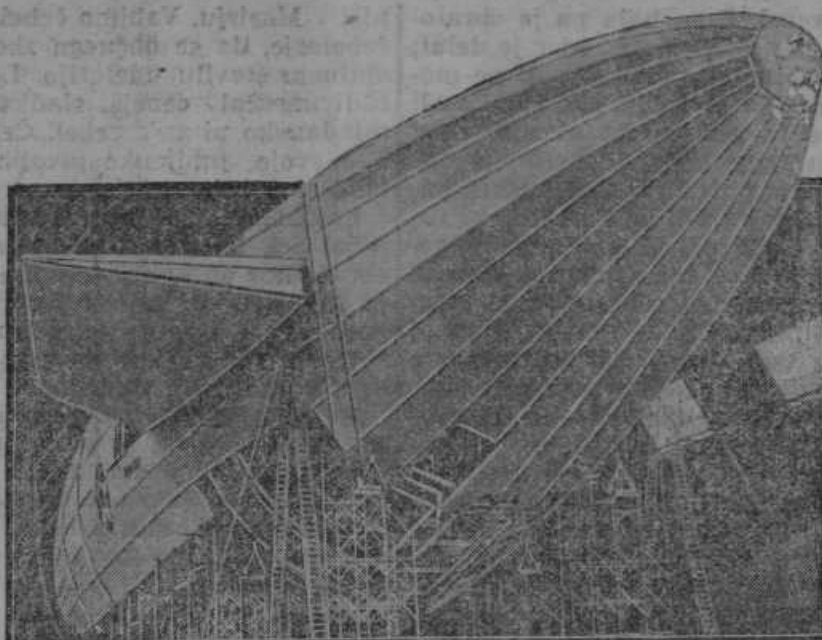
Se o kmetiskih dolgovih.

(Dopis kmeta izpod Pohorja.)

Ni ga menda časopisa, ki ne bi — če tudi le mimogrede — omenjal sedajne gospodarske krize. Omenjajo se v številnih dolgovih, ki kakor skala težijo kmeti. Nasvetujejo se razni pripomočki, da se sedajna beda nekoliko omili, ker popolnoma odpraviti je itak ni mogoče, vsaj v doglednem času ne. Vsak hoče biti zdravnik in nasvetuje navodila, ki bi bila — vsaj po njegovem mnenju — za odpravo krize najuspešnejša. Žal, da se med temi zdravniki nahajajo tudi kosmatovestneži, katerim je patron ne sv. Jernej, ampak — njegov nož.

Tako je neki ljubljanski list pred 3 meseci objavljala članke, kjer sta dva dopisnika kar 90 odstotkov zadolženih kmetov prišela med lenuhe, nemarneže in pijance, s katerimi ni mogoče imeti usmiljenja, temveč se naj dolžne svote iztirjajo od njih do zadnjega vinarja. Zagotavljala sta, da priden, delaven, skrben in varčen človek nikdar ne pride v dolgove. Zato sta tudi s povzdignjenim prstom svarila, naj se zavoljo takšnih »pijancev« nikdo ne drzne dotikati hranilnih vlog po bankah in hranilnicah. Pozivala sta vse nesrečne zadolžence, naj takoj začnejo štediti in že kar danes odplačevati svoje dolgove. Pozabila pa sta povedati, kaj naj kmet dandanes prodaja, da bo zamogel plačevati vsaj obresti, ker glavnico odplačevati je v sedajnih razmerah absolutno nemogoče.

Ali je mar kmet, ki je pred tremi ali štirimi leti prevzel posestvo po očetu za takratno vrednost, sam kriv, ako vsled padca kmetiskih pridelkov na vrednosti ne zamore več izplačevati dedičev in upnikov? Kaj mu koristi še tolika skrb in delavnost, če ni izhoda na nobeno stran! Ta ali oni si je popravil ali na novo postavil hišno ali gospodarsko poslopje ter pri tem rabil razven svojega še izposojeni denar, katerega je mislil v normalnih razmerah v nekaterih letih vrniti. Ali varčen in marljiv delavec, ki si je v teku let prihranil lepo svotico, da si je kupil njivo ali travnik, kjer si je hotel postaviti hišico. Ker pa je izdal ves prihranjeni denar za zemljišče, si je moral postaviti stanovanje z izposojenim denarjem, katerega v obrokih vračati, se je pis-

V Ameriki bo te dni dograjen orjaški zrakoplov »Makon«.

Enega najdaljših predorov pod reko Schelde v Brüsslu na Belgijskem bodo otvorili te dni.

Kneževina Monako (ob francoskem Sredozemskem morju) je odpravila iz štednje svojo vojsko: 3 oficirje in 71 mož.

meno zavezal. Prenehala pa je obratovati tovarna ali podjetje, kjer je delal; zaslužka ni in dolga odplačevati ne more več. Koliko je takih slučajev! Ali bomo vse te nesrečneže uvrstili med pijance in nemarneže? In koliko je slučajev požara, povodnji, vremenskih katastrof, dolgotrajnih bolezni itd., ki tudi občutno zakopljejo kmeta v dolgo ve! Ali je vsega tega kriva pijanost? In če smo res Slovenci razvpiti po vsem svetu kot pijanci in zapravljalci, zakaj se potem tudi druge države bavijo z razdolžitvijo kmetijskega stanu? Vzamimo samo gospodarsko tako napredno Češko. Koliko je tam kmetijskih gospodarjev, ki so dovršili gimnazijo in napravili maturo, obiskovali kmetijske šole in še le potem prevzeli posestvo, ter se z vnelo lotili umnega in naprednega kmetovanja. In tudi od teh jih je v zadnjih letih veliko zabredlo v dolgove. Ali je tudi Čehom, ki so — vkljub njihovim obsežnim pivovarnam — znani kot trezni in zmeren narod, povzročil dolgove alkohol? Nad vse je krivično torej, ako se drzne kdo, kar 90 odstotkov vseh kmetijskih zadolženec poriniti med pijance.

Eno je gotovo in neizpodbitno: Dokler bodo trajale sedajne razmere, je kmetom vsako odplačevanje dolgov nemogoče. Vsaj je ravno to, da je vrednost kmetijskih pridelkov padla tako silno, da se kmetu niti delo z vinogradništvom, z živinorejo, s sadjarstvom, z lesotrtvostv itd. ne plačuje več, spravilo kmeta v dolgove, oziroma mu popolnoma onemogočilo odplačevanje istih. Saj še tisti kmetje, ki so tako srečni, da nimajo dolgov, komaj shajajo; kako se naj potem reši zadolžena para, naj se mu še toliko trobi na ušes: že kar danes začni štediti in odplačevati. Tudi vse zaščite in moratoriji kmeta v takih razmerah ne bodo rešili. Uničile ga bodo obresti. Še le takrat, kadar bo kmet svoje pridelke prodajal vsaj z delnim dobičkom, bo tudi zamožgal začeti svoje dolgove odplačevati.

Kmetijska družba Maribor in okoliš. Opozarja se, da je treba do novega leta plačati udnino za leto 1933; ker se je znižala, znaša samo 30 Din. Vsak ud dobiva »Kmetovalca« brezplačno in ima pravico v skladišču Kmetijske družbe (Meljska cesta 12) jemati kmetijske potrebščine, ki jih ona zalaga. Udnina se sprejema v skladišču Kmetijske družbe, pa tudi v trgovini Franc Klanjšek na Glavnem trgu.

Prihodnji tržni dan v Mariboru bo v petek dne 16. decembra. Ker morajo biti na rojstni dan Nj. Vel. kralja v soboto dne 17. t. m. trgovine ves dan zaprte, se v sporazumu z mestnim načelstvom razglasa, da se preloži sobotni tržni dan na petek dne 16. decembra in bodo vsled tega tudi trgovine v Mariboru ta dan čez opoldne odprte. Trgovine v nedeljo dne 18. decembra dopoldne odprte. Združenje trgovcev v Mariboru objavlja, da bodo v nedeljo pred Božičem, to je dne 18. decembra trgovine v Mariboru dopoldne odprte.

Čebelarja podružnica za Mozirje in okolice naznanja, da bodo imela prvi redni letni občni zbor v nedeljo dne 18. t. m. ob devetih dopoldne v cerkveni

hiši v Mozirju. Vabimo čebelarje in nečebelarje, da se občnega zbora v prav obilnem številu udeležijo. Lahko se bo tudi naročal cenejši sladkor za spomladansko pisanje čebel. Čebelarji, rešite svoje ljubljene grozne smrti od lakote! Čebelarji pozdrav!

Sadjarjska podružnica št. Jurij ob južni žel. bo imela na Štefanovo svoj občni zbor ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Ob tej priliki bo tudi poučno predavanje o sadjarstvu. Člani podružnice in vsi sadjarji se vabite, da pridete v obilnem številu!

Sv. Jurij ob južni žel. Vsakoletni živinski in kramarski sejem, ki se vrši dne 10. dec., se je letos slabo obnesel. Živine je bilo malo in še za to ni bilo kupcev. Kje bo dobil kmet denar za davek, ko pa ne more prodati živine? Tudi ljudi ni prišlo dosti na sejem, ker nimajo denarja. Nekaj posebnega je bilo za ta dan to, da ni bilo sejmske sv. maše, kot je po navadi. Kadar ima trška občina sejem, se vedno vrši sv. maša. Kako da okoliška občina ni poskrbela za to!

Iz laškega okraja. Živinorejska zadruga. Kmetje živinorejci preživljamo zadnja leta težke čase. Večinoma vsi po pravici tožimo, da imamo le izgubo pri izreji živine. Le brezobzirni mešetarji še znajo pri teh nestalnih živinskih cenah odnesti dobiček. Zadnji čas je že, da se zganemo tako, kot so se živinorejci v drugih naprednejših državah, na pr.: v Češki, Danski itd. Tudi na Gorenjskem in v raznih drugih krajih Slovenije so se že živinorejci organizirali ter v skupnosti dosegli ne samo zboljšanje živinoreje, ampak tudi boljše cene pri prodaji živine. Enako je treba tudi pri nas delati. Zato smo kmetje s pomočjo sreskih kmetijskih strokovnjakov ustanovili živinorejsko zadrugo. Ta ima namen širokovno združiti živinorejce, da se zboljša tukajšnja živinska pasma. Delovala bo tudi za pravično ureditev cen ter svojim članom v slučaju nesreče pri živini nudila pomoč. Vabimo vse razumne živinorejce, ki znajo ceniti važnost in moč kmetijske organizacije, da se priključijo kot člani k zadrugi. Opozarjamo pa, da le tisti, ki podpišejo pristopnice pred novim letom, se bodo po pravilih zadruge vpisali kot člani za prihodnje leto. Prepričani smo, da bo zadruga kmetom članom v marsikaterem oziru v pomoč, zato pristopajte! Kdor želi pravila zadruge, ali kakih drugih pojasnil, naj se obrne do katerega znanih odbornikov.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 10. decembra so pripeljali špeharji 106 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11–12 Din, špeh 13–14. Kmetje so pripeljali 4 voze krompirja po 1–1.50, 1 čebule po 2.50–3, česen 8–10. Krme na trgu ni bilo radi slabega vremena. Zelje glava 1.50–2.50, kislo zelje 4, repa 2, hren 6–8, karfiola komad 2–6, ohrovt 1–2, motovilec kup 1, radič 1, špinata 1, koleraba 1. Jabolke 2–4, hruške 3–7, grozdje 9, celi orehi 5, luščeni 16–20, kostanj 1.50–1.75, pečen 4, fižol 2.50–3.50, pšenica 1.50–1.75, rž 1.50, ječmen 1.50, koruza 1.50, oves 1–1.25, proso 1.50, ajda 1.50, ajdovo pšeno 5–6. Srna 1 kg 8–10, zajec 20–25, fazan 15–18, Smetana 10–12, mleko 2–3, surovo maslo 24–26. Kokoš 20–25, piščanec 20–50, gos 40–55, puran 50–70, raca 26–30, domači zajec 4–25 Din.

Denar še ni sreča!

Bogastvo ne dela človeka srečnega. Marsikdo je že dvomil o resničnosti tega reka, dejstva izpričujejo istinitost zgorajnih besed. V Združenih ameriških državah, kjer posedajo največ bogatinov svoj dom, so doživljali v preteklem mesecu slučaje, da se milijonarji nikakor ne počutijo srečne. Ako so se razpasli samomori v vrstah bogatašev, ne smemo misliti, da je ta pojav posledica gospodarskih skrbi. Može, ki imajo dohodek 1 milijon dolarjev, niso prisiljeni vsled pomanjkanja posesti po prostovoljni smrti. Med 12.000 samomorilci v minulem letu v Zedinjenih državah je bilo 79 milijonarjev.

Mnogo milijonarjev, katerim drugi zavidajo premoženje, životari prav žalostno in samotarsko. Nekateri so tako skopi, da si ne privoščijo niti najmanjšega veselja. Oblačijo se tako revno, skromno, da bi jih imel tujec za berače.

Zopet drugi milijonarji pa si s časom v svoji domišljiji naslikajo, da so pravcati bogovi. Z resne strani trdijo, da sta izvršila belgijski bogataš Löwenstein in švedski kralj vžigalic Ivar Kreuger samomor radi možganskega obolenja. Zopet druge prežene s tega sveta skopost. Znano je, kako so našli švicarskega milijonarja izstradanega v svoji postelji, pod katero je ležala tudi onemogla mačka.

Večkratni madžarski milijonar, ki je izvršil samomor v starosti 86 let, je zabeležil v pismu, da mu je postalo samotarsko življenje neznosno. Isti občutek je nagnal tri ameriške brate milijonarje v samostan.

Mnogo milijonarjev napade tudi bojazan preganjanja in zasledovanja. — Eden od zlatopernatih ameriških bogatašev je imel svojo ladjo pod polno paro iz strahu, da bi ga kedo ne presenetil z napadom.

Višek bogataške posebnosti je dosegel stari Alonzo Thompson, ki je zaslužil z ameriški železnicami mnogo — mnogo milijonov. Prva žena mu je umrla, oženil se je v drugič. Ko je prestopila druga žena prag soprogove hiše, jo je čakalo izredno presenečenje. Prvič ni večerjala sama z možem, pri mizi je sedel iz voska izdelan kip — umrle prve žene. Kipu so postregli na krožniku od vsake jedi. Strežaj je najprej stregel kipu in potem je še le ponudil isto jed milijonarjevi ženi. Po večerji je morala druga soproga kip sleči in ga prav skrbno spraviti v posteljo. Zjutraj je kip oblekla, da je bil zopet navzoč pri zajutreku. Tako je šlo dan na dan. Ako je imela druga žena kako željo, kakor novo obleko ali obisk gledišča, je bil najprej vprašan za svet voščeni kip.

Ko se je rodil temu milijonarju fantek, rojstvo otroka ni ničesar spremenilo. Voščeni kip je ostal tudi naprej glavna oseba in središče, krog katerega se je sukalo celo življenje v hiši. Nikakor se ne smemo čuditi, če je sinko, kakor hitro je nekoliko dorasel, zbežal iz strahotne hiše. Po pobegu sina je stari milijonar vedno bolj propadal. Domišljal si je, da živi sredi med duhovi. Ko je slednjič le umrl in je dru-